

Warszawa, dn. 2 października 2017 r.

Stanowisko Zarządu

odnoszące się do wydanego przez podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych stanowiska z przeglądu śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego spółki Qumak S.A.

za okres od 1 stycznia do 30 czerwca 2017 r.

Audytor sprawozdań spółki za rok obrotowy 2017 r., Deloitte (dalej "Audytor") po przeprowadzeniu przeglądu śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego Spółki Qumak S.A. z siedzibą w Warszawie, al. Jerozolimskie 134 (dalej „Spółka”), które składa się ze sprawozdania z sytuacji finansowej na dzień 30 czerwca 2017 roku oraz sprawozdania z całkowitych dochodów, sprawozdania ze zmian w kapitale własnym i sprawozdania z przepływów pieniężnych za okres 6 miesięcy zakończony w tym dniu, a także innych informacji objaśniających, nie wyraził opinii z przeglądu.

Poniżej Zarząd Spółki prezentuje swoje stanowisko w zakresie uzasadnienia do niewydania opinii z przeglądu na temat przedstawionego śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego

Audytor wskazuje iż:

- 1. Zestawienie obrotów i sald za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2016 roku, stanowiące bilans otwarcia okresu objętego przeglądem, nie jest zgodne z zatwierdzonym sprawozdaniem finansowym Spółki za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2016 roku. Do dnia wydania niniejszego stanowiska Audytor nie uzyskał wystarczających informacji i wyjaśnień w tym zakresie i w związku z tym nie jest w stanie stwierdzić czy dane ujęte w przedstawionym nam do przeglądu skróconym sprawozdaniu finansowym Spółki, sporządzonym na dzień 30 czerwca 2017 roku oraz dane porównywalne na dzień 31 grudnia 2016 roku, są kompletne i wynikają z prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych.*

Stanowisko Zarządu Spółki:

Zarząd informuje iż w 2016 roku Spółka przeprowadzała zmianę systemu księgowo-finansowego, jednocześnie wprowadzono nowy plan kont, który ma w założeniu umożliwić uzyskanie pełnej analizy i informacji zarządczej.

Przeniesienie zapisów na poszczególnych kontach do nowego systemu odbyło się w sposób zbiorczy z uzgodnieniem sald na kontach przy zaangażowaniu profesjonalnej firmy świadczącej tego typu usługi.

Wspomnieć należy, że przeprowadzenie weryfikacji poprawności przeniesienia danych do nowego systemu finansowo-księgowego, której celem było zidentyfikowanie ewentualnych nieprawidłowości w procesie migracji danych, było również przedmiotem umowy z audytorem sprawozdań finansowych spółki za rok obrotowy 2016.

Badając księgi za 2016 rok nie wyraził on w swojej opinii na temat badanego sprawozdania finansowego Spółki oraz Grupy Kapitałowej zastrzeżenia co do poprawności migracji danych między systemami, ani nie zidentyfikował błędów w tym zakresie.

Zarząd zlecił przeprowadzenie dokładnej analizy danych migrowanych do nowego systemu na podstawie dokumentów źródłowych, jednak jest to proces pracochłonny i długotrwały, który nie został zakończony do dnia przekazania audytorowi sprawozdania finansowego za I półrocze 2017 r.

Zarząd spodziewa się, że prace te zakończą się do momentu publikacji raportu za rok obrotowy 2017 i potwierdzą prawidłowość danych w systemie, tak aby dać komfort audytorowi sprawozdań finansowych Spółki i Grupy Kapitałowej Qumak do stwierdzenia o prawidłowości kompletności i prawidłowym prowadzeniu ksiąg.

2. *Noty nr 9 i 10 „Pozostałych informacji i objaśnień” do śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego wykazują błędy w odniesieniu do danych porównywalnych.*

Stanowisko Zarządu Spółki:

Dane zawarte w wymienionych wyżej notach oddają w ocenie Zarządu rzeczywisty obraz zapisów w księgach a ich niezgodność wynika jedynie z prezentacji danych finansowych, np. innego ujęcia w rocznym sprawozdaniu finansowym za rok 2016 rezerwy na należność z tytułu kontraktu ISOK (w kwocie 23 mln zł), który to Spółka prezentuje aktualnie w tej samej pozycji na dzień 31.12.2016 oraz 30.06.2017.

3. *Do dnia wydania niniejszego stanowiska, Audytor nie uzyskał wystarczających informacji i wyjaśnień od Zarządu Spółki dotyczących niektórych aktywów i zobowiązań ujętych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, sporządzonym na dzień 30 czerwca 2017 roku. W konsekwencji Audytor nie był w stanie dokonać oceny następujących pozycji:*
  - a) *Z ogólnej wartości „Należności handlowych oraz pozostałych należności” wykazanych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w kwocie 80.894 tys. zł, Audytor nie otrzymał od Zarządu Spółki stosownych informacji i wyjaśnień w zakresie pozycji otwartych na dzień 30 czerwca 2017 roku, analizy wiekowej, przeterminowania oraz powiązanych odpisów aktualizujących, uzgodnień do stosownych deklaracji i rejestrów w łącznej kwocie netto 21.428 tys. zł,*
  - b) *z ogólnej wartości „Zobowiązań handlowych i pozostałych zobowiązań” w kwocie 105.234 tys. zł, Audytor nie uzyskał od Zarządu Spółki stosownych informacji i wyjaśnień w zakresie otwartych pozycji, analizy wiekowej i ryzyka płynności, uzgodnień do stosownych deklaracji i rejestrów dotyczących m.in. zobowiązań wobec dostawców, zobowiązań z tytułu VAT, kaucji i rozliczenia zakupu w łącznej kwocie netto 28.918 tys. zł*

Stanowisko Zarządu Spółki:

Spółka dostarczyła Audytorowi informacje na temat zapisów, sald i obrotów kont „Należności handlowych oraz pozostałych należności” oraz „zobowiązań handlowych i pozostałych zobowiązań” w przeglądany okresie i odpowiednio 73% zapisów dotyczących należności i 72% zapisów dotyczących zobowiązań były dla audytora zadowalające, natomiast pozostałe części nie. Spółka dokona analizy dokumentów źródłowych oraz parametrów systemu księgowego w celu ustalenia prawidłowej struktury wiekowania, jednak jest to proces pracochłonny i długotrwały, który nie został zakończony do dnia przekazania audytorowi sprawozdania finansowego za I półrocze 2017 r.

- c) *„rezerwy” obejmują rezerwy na naprawy gwarancyjne w łącznej kwocie 20.573 tys. zł na dzień 30 czerwca 2017 roku oraz 10.051 tys. zł na dzień 31 grudnia 2016 roku. W trakcie przeglądu Audytor nie otrzymał stosownych wyjaśnień, które pozwoliły by odnieść się do założeń*

przyjętych przez Spółkę dla określenia kwot rezerw gwarancyjnych utworzonych na w/w daty, w szczególności w zakresie dotyczącym ich kompletności na dzień 30 czerwca 2017 roku i 31 grudnia 2016 roku oraz wielkości faktycznie poniesionych kosztów napraw gwarancyjnych w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2016 roku.

Stanowisko Zarządu Spółki:

W toku przeglądu sprawozdania finansowego na dzień 30.06.2017 Spółka dostarczyła Audytorowi informacje na temat kwot i zasad szacowania rezerw serwisowych razem z przykładowymi kalkulacjami przygotowanymi przez Kierowników Projektów. Wzrost rezerw serwisowych wynika z dokonania aktualizacji stanu rezerw pod kontrakty będące w fazie serwisowej/gwarancyjnej na dzień 31.12.2016 i na dzień 30.06.2017 oraz z pojawieniem się rezerw na naprawy gwarancyjne pod kontrakty, które weszły w etap serwisowy/gwarancyjny w pierwszej połowie roku 2017. Aktualizacja szacunków została wykonana w oparciu o najlepszą wiedzę projektową z uwzględnieniem zmieniających się również okoliczności rynkowych. Przedstawione rezerwy składają się ze szczegółowo określonej listy projektów. Podkreślenia wymaga również fakt, że wydatkowanie kosztów pod naprawy gwarancyjne/serwis nie ma charakteru liniowego co może sprawiać dodatkową trudność w przypadku analizowania ich od strony historycznej.

Spółka dołożyła wszelkich starań aby przedstawiona kalkulacja była przeprowadzona w sposób rzetelny. Przebieg procesu kalkulacji rezerw gwarancyjnych, przeprowadzonych przez kierowników projektów był pod nadzorem właściwych dyrektorów odpowiedzialnych za realizację kontraktów i serwis w Spółce oraz Zarząd. Dokumentacja wyliczenia rezerw gwarancyjnych została udostępniona Audytorowi.

Ze względu na brak powtarzalności projektów, nie istnieje jeden obiektywny sposób kalkulacji rezerw gwarancyjnych, zaś metodyka wyliczeń przyjęta przez Spółkę jest racjonalna, oparta na szerokiej i długiej bazie doświadczeń w realizacji tego typu zleceń.

Kwota rezerw na dzień 30.06.2017 została obliczona indywidualnie do projektów zgodnie z najlepszą wiedzą kierowników projektów na podstawie przyjętej metodologii.

Rozwiązywanie i zawiązywanie rezerw serwisowych jest dokonywane w każdym okresie sprawozdawczym. Poziom rezerwy zawiązany na dzień 30 czerwca 2017 jest wyższy od jej wartości w latach ubiegłych, co wynika głównie z wejścia w okres serwisowania dużych projektów infrastrukturalnych (75% projektów objętych serwisem).

Wskazane zastrzeżenie Audytora odnośnie danych za rok obrotowy 2016 było uprzednio podniesione przez audytora sprawozdań spółki za rok obrotowy 2016 i jest z nim zbieżne. Spółka obecnie jest w procesie weryfikacji danych historycznych.

Spółka zamierza w przyszłości stosować zalecaną metodykę kalkulacji ww. rezerw, doskonaląc system informacji zarządczej w celu poprawy spójności informacji, ewidencji finansowej i zarządczej oraz możliwości weryfikacji ex post przyjmowanych założeń.

- d) *W stosunku do „Pozostałych aktywów niefinansowych” oraz „Przychodów przyszłych okresów” odpowiednio w kwotach 8.137 tys. zł i 9.095 tys. zł Audytor nie uzyskał satysfakcjonujących wyjaśnień i informacji w zakresie specyfikacji tych pozycji, oceny ich kompletności oraz prawidłowości ich wyceny i oceny odzyskiwalności.*

Stanowisko Zarządu Spółki:

W toku przeglądu sprawozdania finansowego na dzień 30.06.2017 Spółka dostarczyła Audytorowi informację na temat kwot i zasad szacowania wyżej wymienionych pozycji. Zarząd zlecił przeprowadzenie dokładnej analizy danych migrowanych do nowego systemu na podstawie dokumentów źródłowych, jednak jest to proces pracochłonny i długotrwały, który nie został zakończony do dnia przekazania audytorowi sprawozdania finansowego za I półrocze 2017 r. Zarząd spodziewa się, że prace te zakończą się do momentu publikacji raportu za rok obrotowy 2017 i potwierdzą prawidłowość danych w systemie tak aby dać komfort audytorowi do stwierdzenia o prawidłowości kompletności i prawidłowym prowadzeniu ksiąg.

4. *Jak przedstawiono w Nocie nr30 dodatkowych not objaśniających do skróconego sprawozdania finansowego, na dzień 30 czerwca 2017 roku Spółka poniosła stratę netto w wysokości 41.783 tys. zł, a skumulowane straty netto Spółki wyniosły 75.442 tys. zł. Jednocześnie wartość zobowiązań krótkoterminowych przekroczyła kwotę aktywów obrotowych w wartości 16.658 tys. zł. Powyższe kwestie świadczą o istnieniu istotnej niepewności, która może powodować znaczącą wątpliwość, co do zdolności kontynuacji działalności przez Spółkę.*

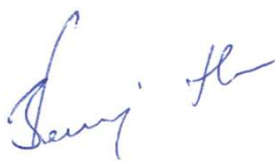
Zarząd sporządził stanowisko dotyczące kontynuacji działalności które zostało zaprezentowane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za I półrocze 2017 r. w Nocie nr 30.

Zarząd ma przekonanie o skuteczności podjętych działań naprawczych, co w ocenie Zarządu Spółki daje podstawę do stwierdzenia, że sytuacja Spółki będzie ulegać stopniowej poprawie. W przekonaniu Zarządu Spółki zasadnym jest przyjęcie przez Spółkę zasady kontynuacji działalności w kolejnych 12 miesiącach.

Podpisy Członków Zarządu

Wojciech Włodarczyk
Przewodniczący Rady
Nadzorczej oddelegowany
do pełnienia funkcji Prezesa
Zarządu

Bartłomiej Łatka
Wiceprezes Zarządu

Konrad Pogódź
Wiceprezes Zarządu

**Tomasz
Zygmuntowicz**
Wiceprezes Zarządu

Warszawa, 2 października 2017 roku